

Úlohy na společnou práci

- 1) Mistr s učněm mají vykonat nějakou práci. Mistr by ji vykonal za 6 dní, učeň za 10 dní. Za kolik dní ji skončí společně?
- 2) Kohoutkem se nádrž naplní za 5 minut, odpadovým otvorem se plná nádrž vyprázdní za 7 minut. Naplní se nádrž, když bude otevřen kohoutek i otvor na odtok? Pokud ano, za jak dlouho?
- 3) Vodní nádrž by se naplnila jedním přívodem za 36 minut, druhým za 45 minut. Za jak dlouho se nádrž naplní, přitéká-li voda nejprve 9 minut prvním přívodem a pak oběma současně ?
- 4) V tepelné elektrárně je vytvořena určitá zásoba uhlí. Bude-li v činnosti pouze 1. elektrárenský blok, vystačí zásoba uhlí na 24 dní. Bude-li v činnosti jen 2. elektrárenský blok, vystačí zásoba 30 dní a bude-li v činnosti jen 3. elektrárenský blok, vystačí zásoba 20 dní. Urči, na kolik dní vystačí zásoba uhlí, budou-li v činnosti současně všechny tři elektrárenské bloky.
- 5) Dělník A by sám provedl výkop za 7 hodin, dělník B sám za 6 hodin. Protože výkop má být hotov za 2 hodiny, byl přibrán dělník C. Za kolik hodin by výkop provedl sám dělník C ?
- 6) Závod A je schopen splnit zakázku za 12 dní, závod B tutéž zakázku za 18 dní. Za kolik dní bude zakázka splněna, jestliže první dva dny na ní pracuje jen závod A, zbývající dny pak oba závody?
- 7) Dvě dílny jednoho závodu vyrobí denně dohromady 26 součástek. Aby společně vyrobily 350 součástek, pracovala první dílna 14 dní a druhá o den méně. Kolik součástek vyrobila každá dílna denně ?
- 8) Petr dokáže udělat celou práci sám za 6 hodin. Martin dokáže udělat stejnou práci sám za 8 hodin. Ve skutečnosti pracoval nejdříve Petr a potom ho vystřídal Martin. Celou práci tak zvládli za 6,5 hodiny. Žádný z chlapců neměnil své pracovní tempo a střídání chlapců proběhlo bez časové prodlevy. Vypočtěte, jak dlouho pracoval Petr, než ho vystřídal Martin.
- 9) Janek nasbírání za 45 minut půl kbelíku malin, Eva nasbírání za hodinu celý kbelík. Vypočtěte, kolik minut by trvalo naplnění jednoho kbelíku, kdyby obě děti pracovaly společně.

Řešení

1)

pracovník	za jak dlouho udělá celou práci v č.j.	část práce za 1 č.j.	jak dlouho pracoval (č.j.)	jakou část celkové práce udělal
mistr	6	$\frac{1}{6}$	x	$\frac{1}{6}x$
učeň	10	$\frac{1}{10}$	x	$\frac{1}{10}x$

$$\frac{1}{6}x + \frac{1}{10}x = 1$$

$$x = 3,75$$

Společně ji skončí za 3,75 dne.

2)

pracovník	za jak dlouho udělá celou práci v č.j.	část práce za 1 č.j.	jak dlouho pracoval (č.j.)	jakou část celkové práce udělal
přítok	5	$\frac{1}{5}$	x	$\frac{1}{5}x$
odtok	7	$\frac{1}{7}$	x	$\frac{1}{7}x$

$$\frac{1}{5}x - \frac{1}{7}x = 1$$

$$x = 17,5$$

Nádrž se naplní za 17,5 min.

3)

pracovník	za jak dlouho udělá celou práci v č.j.	část práce za 1 č.j.	jak dlouho pracoval (č.j.)	jakou část celkové práce udělal
1. přítok	36	$\frac{1}{36}$	x	$\frac{1}{36}x$
2. přítok	45	$\frac{1}{45}$	x - 9	$\frac{1}{45}(x - 9)$

$$\frac{x}{36} + \frac{x-9}{45} = 1$$

$$x = 24$$

Nádrž se naplní za 24 minut.

4)

pracovník	na jak dlouho vystačí zásoba v č.j.	spotřebuje za 1 č.j.	jak dlouho pracoval (č.j.)	jakou část celkové zásoby spálil
1. blok	24	$\frac{1}{24}$	x	$\frac{1}{24}x$
2. blok	30	$\frac{1}{30}$	x	$\frac{1}{30}x$
3. blok	20	$\frac{1}{20}$	x	$\frac{1}{20}x$

$$\frac{x}{24} + \frac{x}{30} + \frac{x}{20} = 1$$

$$x = 8$$

Zásoba vystačí na 8 dní.

5)

pracovník	za jak dlouho udělá celou práci v č.j.	část práce za 1 č.j.	jak dlouho pracoval (č.j.)	jakou část celkové práce udělal
A	7	$\frac{1}{7}$	2	$\frac{2}{7}$
B	6	$\frac{1}{6}$	2	$\frac{2}{6}$
C	x	$\frac{1}{x}$	2	$\frac{2}{x}$

$$\frac{2}{7} + \frac{2}{6} + \frac{2}{x} = 1$$

$$x = 5,25$$

Dělník C by výkop provedl sám za 5,25 hod, tj. za 5 hodin a 15 minut.

6)

pracovník	za jak dlouho udělá celou práci v č.j.	část práce za 1 č.j.	jak dlouho pracoval (č.j.)	jakou část celkové práce udělal
A	12	$\frac{1}{12}$	x	$\frac{1}{12}x$
B	18	$\frac{1}{18}$	x - 2	$\frac{1}{18}(x - 2)$

$$\frac{x}{12} + \frac{x-2}{18} = 1$$

$$x = 8$$

Zakázka bude splněna za 8 dní.

7)

dílny	vyrobí denně součástek	jak dlouho vyrábí	kolik vyrobí
1	x	14	$14x$
2	$26 - x$	13	$13(26 - x)$

$$14x + 13(26 - x) = 350$$

$$x = 12$$

První dílna vyrobí 12 součástek, druhá 14 součástek.

8)

pracovník	za jak dlouho udělá celou práci v č.j.	část práce za 1 č.j.	jak dlouho pracoval (č.j.)	jakou část celkové práce udělal
Petr	6	$\frac{1}{6}$	x	$\frac{1}{6}x$
Martin	8	$\frac{1}{8}$	$6,5 - x$	$\frac{1}{8}(6,5 - x)$

$$\frac{x}{6} + \frac{6,5 - x}{8} = 1$$

$$x = 4,5$$

Petr pracoval 4,5 hodiny.

9)

pracovník	za jak dlouho udělá celou práci v č.j.	část práce za 1 č.j.	jak dlouho pracoval (č.j.)	jakou část celkové práce udělal
Janek	90	$\frac{1}{90}$	x	$\frac{1}{90}x$
Eva	60	$\frac{1}{60}$	x	$\frac{1}{60}x$

$$\frac{x}{90} + \frac{x}{60} = 1$$

$$x = 36$$

Naplnění jednoho kbelíku by trvalo 36 minut.

Úlohy o směsích

- 1) Kolika procentní roztok dostaneme, smícháme-li 2 litry 8 % octa a 0,5 litru 4 % octa ?
- 2) Kolik litrů 60 % roztoku a kolik litrů 40 % roztoku je zapotřebí k vytvoření 2 litrů 55 % roztoku ?
- 3) 1,5 kg 20% roztoku NaCl máme zředit vodou na roztok 10%. Kolik vody bude potřeba a kolik zředěného roztoku získáme?

Řešení

1)

	množství (l)	koncentrace (%)	látka
1. roztok	2	8	$0,08 \cdot 2$
2. roztok	0,5	4	$0,04 \cdot 0,5$
směs	2,5	x	$2,5 \cdot x$

$$0,08 \cdot 2 + 0,04 \cdot 0,5 = 2,5x$$

$$x = 0,072$$

Dostaneme 7,2% - ní roztok.

2)

	množství (l)	koncentrace (%)	látka
1. roztok	x	60	$0,6x$
2. roztok	$2 - x$	40	$0,4(2 - x)$
směs	2	55	$0,55 \cdot 2$

$$0,6x + 0,4(2 - x) = 0,55 \cdot 2$$

$$x = 1,5$$

Je potřeba 1,5 litru 60% - ního a 0,5 litru 40% - ního roztoku.

3)

	množství (kg)	koncentrace (%)	látka
1. roztok (NaCl)	1,5	20	$0,2 \cdot 1,5$
2. roztok (voda)	x	0	0
směs	$1,5 + x$	10	$0,1(1,5 + x)$

$$0,2 \cdot 1,5 + 0 = 0,1 \cdot (1,5 + x)$$

$$0,3 = 0,15 + 0,1x$$

$$x = 1,5$$

Bude potřeba 1,5 kg vody a získáme 3 kg roztoku.